

Miljöberättelsen 2003

Programområde Stadsmiljö och administrativt stöd

Generella åtaganden i verksamhetsplanen för år 2003

- Minska förvaltningens elanvändning med 5% jämfört med år 2002
- Öka den Krav-märkta andelen produkter i förvaltningens verksamheter till minst 15%
- Medverka till att minska belastningen på miljön vid upphandling av varor och tjänster

Enhetsspecifika åtaganden

Enheterna stadsmiljö och planering har formulerat åtaganden i den lokala verksamhetsplanen för 2003, vilka följts upp i verksamhetsberättelsen för 2003.

Uppföljning av målen i de lokala miljöprogrammet för 2003

Rubrikerna följer de sex målen i Stockholms miljöprogram.

Miljöeffektiva transporter

Miljökrav vid upphandling av maskiner och fordon

Vid upphandling av entreprenader och transporter skulle förvaltningen ställa miljökrav på fordon och maskiner.

Miljökrav har ställts på fordon och maskiner (jämför andra miljökrav) vid upphandlingen av entreprenör för renhållning och vinterväghållning i parker samt skötsel och underhåll av parker och andra grönområden.

Biltvätt med effektiv rening

Förvaltningens fordon skulle tvättas i anläggningar med effektiv rening.

Enhetens tjänstebil som är en miljöbil har tvättats 5 gånger under året i anläggning med effektiv rening (Shell, Norra Bantorget).

Drivmedel

Förnyelsebara drivmedel skulle användas vid egna transporter.

Biogas har använts som drivmedel till miljöbilen.

Projekt Samverkan för hållbart resande

Förvaltningen har deltagit i *Projekt Samverkan för hållbart resande*, som är ett regionalt projekt med finansiering från Vägverket, Landstinget, Gatu- och fastighetskontoret, ett antal stadsdelsnämnder samt fyra närkommuner. Enheten har aktivt deltagit i tre av fyra delprojekt: Bilpoolslansering, Säker och lekvänlig skolväg och Exploateringsområden.

Bilpoolslansering

Annonsering för bilpool har skett i lokaltidningen Vi i Vasastan, på stadsdelens föreningstavlor och på parkeringsautomaterna i innerstaden. Tre informationsinsatser har gjorts dels i Brygghuset och dels vid två tillfällen på Odenplan. Avtal har slutits om två

parkeringsplatser för bilpool med Stadsbiblioteket. Förberedelser är gjorda med Statoil att starta två bilpooler i februari 2004. Informationsbroschyrer har distribuerats till intresserade.

Säker och lekvänlig skolväg

Enheten har medverkat i att ta fram en modell "Norrmalmsmodellen" för hur man med utgångspunkt från förslag från olika intressenter med bred kompetens kan göra skolvägen säkrare och mer upplevelserik samt bryta trenden att alltfler föräldrar skjutsar sina barn skjutsas i bil till skolan.

En trafikundersökning har ägt rum utanför Gustav Vasa skola och Rödabergsskolan. En klass från vardera skolan har intervjuats och deras föräldrar besvarat en enkät. Ett visions- och planeringsseminarium har genomförts och förslagen från detta har överförts till en handlingsplan, som påbörjades under året men kommer att vara klar våren 2004.

Exploateringsområden

Enheten medverkar även i delprojektet som handlar om att skapa ett hållbart resande redan i planeringsstadiet för utvecklingsområden. Norrmalm har valt att arbeta med utvecklingsområdet Norra Station. Målet att genomföra ett seminarium för nämnden, tjänstemän och övriga intressenter har inte uppfyllts då programskrivningen för området blivit försenad på grund av områdets komplexitet. Förvaltningen planerar att fortsätta arbetet under 2004.

Säkra varor

Ekologiskt producerade livsmedel

Den KRAV-märkta andelen livsmedel som köps in skulle öka till minst 15%.

Totalt för förvaltningen har 11% ekologiska livsmedel redovisats. Uppföljningen har skett genom att livsmedel som är ekologiskt producerade konterats på ett särskilt konto (6441). Andelen torde dock vara högre, eftersom flera enheter av olika skäl inte särkonterat inköpta livsmedel. Kontoret har kaffeautomater på tre våningsplan med ekologiskt kaffe. Detta har inte särkonterats på baskontot för KRAV-livsmedel men det kommer att ske från och med 2004. Förtäring i samband med miljökurser och miljörelaterade möten har alltid bestått av ekologiska produkter till 90-100%.

Miljömärkta varor

I första hand skulle de varor som har positiv miljömärkning eller uppfyller kraven för detta väljas.

De varor som är billigast har köpts in i första hand.

Kemiska ämnen

Krav skulle vid upphandling ställas på vilka ämnen som ska undvikas.

I upphandlingen om parkentreprenaden ställdes krav på att ämnen som förekommer på Kemikalieinspektionens obs- och begränsningslista inte får användas.

Hållbar energianvändning

Minska elanvändningen

Förvaltningen skulle minska sin elanvändning med 5% jämfört med 2002.

Enheterna har medverkat till att en tariffoptimering, en s. k. skrivbordsanalys, genomförts för förvaltningens samtliga abonnemang. Besparingar har kunnat göras på grund av nedsäkringar. När det gäller uppföljning av elanvändningen har den inte varit möjlig eftersom förvaltningen inte erhållit nödvändig statistik från elbolaget Fortum och därmed ej heller från elleverantören Kraft och Kultur trots att tjänsten fanns med i avtalet.

Agenda 21 samordnaren har varje månad gjort jämförelser mellan år 2002 och 2003 när det gäller elanvändningen på kontoret (Tulegatan 13), vilket var möjligt genom den statistik vi fått från Viterra. För kontoret har följande riktlinjer från förvaltningsledningen gällt:

Vi ändrar vårt beteende när det gäller elanvändningen genom att släcka lyset i tomma rum, alltid stänga av datorn när vi går hem samt stänga av bildskärmen när vi lämnar rummet i mer än 20 minuter. Apparater som TV och video lämnas aldrig i standbyläge utan stängs av

Enheterna har försökt uppfylla dessa riktlinjer. Målet har inte uppnåtts på Tulegatan. Elanvändningen har i stället ökat med 0,3%.

Ekologisk planering och skötsel

Skötsel av naturmark

Skötseln av naturliga och kulturpräglade biotoper skulle vara ekologiskt inriktad.

För att gynna den biologiska mångfalden låter vi i Bellevueparken döda träd stå kvar så att insekter i dessa kan ge föda åt fåglar. Löv städas inte bort utan blir gödning för marken.

I Vanadislunden har en slänt fagats före midsommar för att så småningom kunna utvecklas till en blomsteräng.

Bevaka grönytor i planremisser

Bevarande av grönytor skulle bevakas och nya föreslås i planremisser.

I remissen om Norra Stationsområdet har föreslagits att skapa starka parkrum och parksamband utöver boulevarder.

Skyddsvärda arter

Hänsyn skulle tagits till skyddsvärda arter

I Vanadislunden finns den relativt ovanliga gulsippan och smånunneörten. I Vasaparken växer blommande stornunneört men även liten nunneört.

Saltning

Saltning skulle begränsas till särskilt angelägna platser

Saltning har endast skett på huvudgator.

Miljöeffektiv avfallshantering

Underlätta för källsortering

Enheten skulle underlätta för förvaltningens verksamheter att källsortera

Miljöanslaget på enheten har subventionerat införandet av pedagogisk källsortering vid 7 förskolor. Det innebär att alla avfallsslag utom matavfall kan källsorteras tillsammans med barnen i särskilda skåp designade för förskolor. Avfallet ska hämtas av RagnSells två gånger i

månaden. Skåpen hyrs. En kretsloppsstation för utomhusbruk har inköpts till förskolan Resedan och där gatu- och fastighetskontoret och förvaltningens miljöanslag delat på kostnaden.

På Tulegatan infördes en helhetslösning för källsortering under år 2002. Planeringsenheten har regelbundet informerat personalen om rutinerna för källsorteringen. Under året infördes även källsortering i sammanträdesrummen på Tulegatan.

Minskad avfallsmängd

Enheten skulle försöka minska sin egen avfallsmängd?

Målet har inte uppfyllts genom att förbrukningen av kontorspapper på Tulegatan 13 som helhet ökat markant. Detta har berott på många ofta onödiga utskrifter på skrivarna. Nya åtgärder har diskuterats.

Information om avfallshantering

Enheten skulle bidra till att sprida information om avfallshanteringen i stadsdelen.

Renhållningsförvaltningen har låtit omarbета information om fastighetsnära källsortering som ursprungligen togs fram av innerstadsprojektet Grönskande levande gårdar. I det arbetet har enheten deltagit. Informationen riktar sig till fastighetsägare och övriga intresserade. Enheten har också varit representerad i renhållningsförvaltningens arbetsgrupp som ska ta fram en policy om fastighetsnära källsortering i staden. Norrmalm är en av tre försöksstadsdelar.

Möte har hållits med alla de parter som är involverade i återvinningsstationerna på Norrmalm för att förbättra och förtydliga ansvar och skötsel för dessa. Information om avfallshanteringen har funnits på Norrmalms webbplats och har även kontinuerligt getts i annonser i Vi i Vasastan. Det har bl. a. gällt den mobila miljöstationen för farligt avfall som blivit en succé i stadsdelen. Information har även funnits på Agenda 21 innerstadens gemensamma webbplats.

Många frågor om avfallshantering har kommit från allmänheten vilka besvarats av stadsmiljöenheten. Renhållningsförvaltningen, miljöförvaltningen och stadsmiljöenheten har också påbörjat ett arbete för att lösa avfallsfrågan för torghandlare.

Sund inomhusmiljö

Obligatorisk ventilationskontroll

I skolor och förskolor skulle bevakas att bevis på OVK och när den blev godkänd anslås

Lokalgruppen har bevakat att OVK genomförts. Att beviset anslås bör bevakas av berörd enhetschef.

Handlingsprogram för allergi och astma

Handlingsprogrammet för allergi och astma skulle användas som resurs.

Enheten har förmedlat information till förvaltningens personal om allergiutbildning arrangerad av miljöförvaltningen.

Övrigt miljöarbete

Miljöutbildning

Enheten har arrangerat miljöutbildning för i första hand förvaltningens miljöombud i nedanstående ämnen.

- Grundläggande miljöutbildning för nya miljöombud - 10 deltagare
- Stadens miljöprogram - 10 deltagare
- Livsmedelshygien - 18 deltagare
- Ät Smart - mat, miljö, hälsa - 10 deltagare
- Bondens ekologi - studiebesök på ekologisk gård - 7 deltagare
- Kemikalier i din vardag - 9 deltagare
- Eleffektivisering
- Allergiutbildning

Helande trädgård Riddarsporrens äldreboende

Enheten initierade ett utvecklingsarbete med att skapa en enklare terapeutisk trädgård vid Riddarsporrens äldreboende. Med medel från stadsledningskontoret kunde en projektledare anställas. Under året erhöles också sökta medel från Forsgrénsska fonden vilka under 2004 kommer att finansiera markarbeten på gården. Arbetet finns beskrivet i en särskild rapport.

Agenda 21

Under året har utåtriktat arbete genomförts i stadsdelen genom nedanstående insatser.

Resor och transporter - ett hållbart trafiksystem

Projektet Samverkan för hållbart resande (se under rubriken Miljöeffektiva transporter ovan)

Närmiljö

Grönskande levande gårdar och närsamhällen

Tillsammans med ett antal stadsdelsförvaltningar samt Huddinge kommun har samarbetet kring Grönskande levande gårdar och närsamhällen fortsatt.

Inom ordinarie budget har Norrmalm medverkat i framställningen av tre nyhetsbrev i en upplaga på 2000 ex, vilket även distribuerats elektroniskt.

Vidare har Norrmalm genomfört ett inspirationsmöte för allmänheten, vilket resulterade i att fler gårdar kom igång med sitt gårdsarbete/närmiljö. Norrmalm subventionerade fem gårdar för anlåtande av en konsult som hjälp att komma igång med det egna gårdsarbetet. Kriterier för subventioneringen var 1. det finns en gårdsgrupp, 2 fastighetsägaren är involverad och 3. miljöhänsyn måste tas. Konsulten genomförde totalt fem visionsseminarier.

Två gårdsvandringar genomfördes i maj och september med vardera ca 100 deltagare. Gårdsvandringarna skulle ge inspiration till arbetet med gården. Handledarmaterial och guider för gårdsutveckling har kunnat beställas hos förvaltningens Agenda 21 samordnare och på webbplatsen www.stockholm.se/agenda21innerstaden. Ett seminarium om energirådgivning i samarbete med miljöförvaltningens energirådgivning genomfördes i november med 25 deltagare.

Klimatprojekt för elever

Utbildningsförvaltningen startade inte något projekt om klimat för elever och klasslärare under 2003.

Bondens Egen marknad

Organisationen Bondens Egen marknad har under verksamhetsåret inte haft tillräckligt många producenter för att starta en marknad på Norrmalm.

Miljödiplomerings av företag

Agenda 21 samordnaren har tillsammans med Miljöcentrum för företag haft kontakt med sju företag som visat intresse för att delta i arbetet med erhålla Stockholm miljödiplom för företagare. Av dessa kommer ett att miljödiplomeras i februari 2004 och ytterligare fyra har under 2003 påbörjat sitt miljöarbete.